

N:o 48.

Af Herr **P. G. Näslund:** *Med förslag till förändrade bestämmelser rörande vittnesersättning i brottmål.*

Att den i Kongl. Kungörelsen den 9 September 1873 stadgade ersättning till vittnen i brottmål ingalunda utgör någon eggelse till brottslingars uppdagande vid befordrande till laga näpst, torde af få, om ens någon bestridas.

Utan att i räkningen medtaga brott af svårare art, befarar jag att välförtjent straff för förseelser emot t. ex. Jagtstadgan och Kongl. Förordningen angående försäljning af bränvin m. m. i många fall hämmas just till följd af den för den mindre bemedlade eller rent utfattige icke obetydliga uppoffring vittnet på förhand vet sig göra, om detsamma till vederbörande åklagare sjelfvilligt skulle meddela de upplysningar, hvarom vittnet möjligen egde kännedom. Sannt är väl, att de till åklagare i dylika mål anslagna bötesandelar visserligen böra utgöra en sporre till öfverträdelsernes beifrande, men utan tillgång å bevisning står åklagaren maktlös. I orter med gles befolkning, med mital mellan hvarje by eller nybygge, kan nog en hvar göra sig en föreställning om, huru förhållandet härutinnan gestaltar sig; och dock är det just i slika trakter brott emot i synnerhet jagtstadgan föröfvas.

Åberopade Kongl. Kungörelsen af den 9 September 1873 tillförsäkrar, såsom känt är, vittnen i brottmål femtio öre i dagtraktamente samt skjutspenningar för en häst fram och åter, derest vittnet det äskar och domaren pröfvar sådant skäligt samt hemvistet är beläget på minst en mils afstånd från domstolen, i de händelser, då den åtalade antingen icke kan till ansvar dömas, eller ock sakfålles, men saknar tillgång att ersättningen utgifva, men vissheten om af hvilkendera, åklagaren, den tilltalade eller kronan, vittnet skall utbekomma sin inställesekostnad vinnes ej förr, än underrättens utslag i målet meddelas.

Olägenheterna här af såväl för vittnen, hvilka å landet stundom äro boende på 6, 8 à 10 mil från domarens bostad, som domaren själf, hos hvilken de förre, mången gång i åratal, måste förnya sina förfrågningar om målet blifvit slutligen afdömdt eller icke, det allmännas eget intresse icke att förtiga, torde af en hvar inses.

Jag får derföre vördsamt föreslå, att Riksdagen ville för sin del besluta, att med upphäfvande af Kongl. Kungörelsen den 8 Oktober 1851 och den 9 September 1873 en författning utfärdas af följande lydelse:

Hvad lagen stadgar i 17 Kapitlet 5 § Rättegångsbalken, att den, som vittne påkallat, skall betala dess resekostnad och täring, bör äfven tillämpas i brottmål, som af allmän åklagare anhängiggöras eller utföras, der brottet är af den beskaffenhet, att det kan af honom åtalas utan angivelse af målsegande, så att den, som allmän åklagare, å tjenstens vägnar, åberopat till vittne i dylikt mål och som sig inställt vid domstol, bör, derest vittnet det äskar och domaren pröfvar sådant skäligt, tilläggas ersättning af allmänna medel för dess resekostnad och uppehälle med högst 1 krona 50 öre för hvarje dag, som i och för resan samt vistandet vid domstolen erfordras, samt skjutspenningar för en häst fram och åter; börande rätten vid målets afgörande pröfva om den tilltalade eller, der åtalet finnes vara utan skäl anstaldt, åklagaren åligger gälda kronan nämnda ersättning, som emellertid må, oberoende af målets afgörande eller fullföljd i högre rätt, utbetalas å landet af kronofogden, i stad, utom Stockholm, af magistraten och i Stockholm af Statskontoret; och skall ej mindre vid saköreslängd fogas uppgift å all den vittnesersättning i brottmål, som blifvit kronan till utgifvande ådömd vid det rättegångstillfälle saköreslängden afser, än äfven i saköreslängd för det rättegångstillfälle, då målet blifvit afgjort, införas hvad af nyssnämnda ersättning tilltalad eller åklagare förpligtats gälda kronan.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1881.

P. G. Näslund.